

Datum
2019-02-06

Vårt diarienummer
ADM/2019:66

Ert datum
2019-01-15

Er beteckning
Ju2019/00097/L7

Kopia till:
Utbildningsdepartementet

Justitiedepartementet

103 33 STOCKHOLM

Promemoria: Åtgärder som underlättar för brittiska medborgare i Sverige vid ett avtalslöst brexit

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har ingenting att invända mot förslagen i promemorian och har inga kommentarer till avsnitt 4.3 eller 4.4. CSN vill emellertid upplysningsvis kommentera avsnitt 4.2 och hur rätten till studiestöd påverkas av den permanenta uppehållsrätten (PUR). CSN vill vidare upplysa att förslaget i avsnitt 4.5 har marginell påverkan på CSN:s prövning av rätten till studiestöd.

4.2 Ett tillfälligt undantag från kraven på uppehålls- och arbetstillstånd

Rätten till studiestöd för utlandsstudier skiljer sig åt beroende på om en person har permanent uppehållstillstånd (PUT) eller PUR. En person som har PUT kan endast beviljas studiehjälp för studier i Norden, alternativt studiemedel för studier i Sverige eller utlandsstudier som kan tillgodoräknas i en utbildning som bedrivs i Sverige (s.k. utbytesstudier). En person med PUR kan dock beviljas studiehjälp eller studiemedel för reguljära utlandsstudier i hela världen.

Av promemorian, främst lydelsen i 6 § i förslaget till förordning om ett tillfälligt undantag från kraven på uppehålls- och arbetstillstånd för vissa brittiska medborgare och deras familjemedlemmar, framgår att utgångspunkten är att personer som idag har PUR utifrån Storbritanniens nuvarande medlemskap i EU, kommer att förlora denna rätt som följd av Storbritanniens utträde ur EU. CSN saknar dock en närmare utveckling kring detta i promemorian. Med hänsyn till att frågan om PUR inte endast berör brittiska medborgare utan även tredjelandsmedborgare som någon gång uppnått PUR som familjemedlemmar till brittiska medborgare, kan det finnas utrymme för att överväga om EU-rätten kan öppna för att PUR kvarstår så länge personen är kvar i Sverige. En sådan tolkning skulle innebära att PUR endast förloras om den utländska medborgaren vistats utomlands utan avbrott i mer än två år, och att det gäller oavsett personens medborgarskap. CSN önskar därför en tydligare beskrivning av på vilket sätt de utländska medborgare som har PUR påverkas av att Storbritannien lämnar EU utan avtal.

Om brittiska medborgare och deras familjemedlemmar anses förlora PUR som en direkt följd av Storbritanniens utträde ur EU kan det i praktiken bli

CSN Huvudkontoret

Postadress
851 82 Sundsvall

Telefon
060-18 60 00

Telefax
060-18 61 93

Webbadress
www.csn.se

svårt att avgöra vilka som berörs av detta när det gäller tredjelands-medborgare som en gång uppnått PUR som familjemedlem till en brittisk medborgare, där den anknytningen kan ha upphört sedan lång tid tillbaka. Att i CSN:s handläggning identifiera dessa familjemedlemmar när det gäller prövningen av rätt till studiestöd kan innebära svårigheter. Det påverkas bland annat av om uppgifter om permanent uppehållskort ändras för dessa personer eller inte i de elektroniska uppgifter som CSN emottar från Migrationsverket.

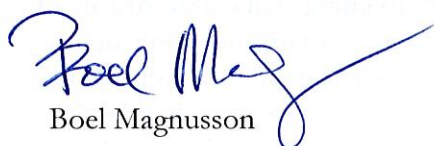
CSN vill upplysningsvis informera att myndigheten ser över möjligheten att bevilja studiestöd till studerande som påbörjat studier med studiestöd före brexit, men som enbart till följd av Storbritanniens utträde ur EU förlorar sitt studiestöd vid studier i Sverige eller vid studier i Storbritannien.

4.5 Anpassning av bestämmelserna om ställning som varaktigt bosatt

Då förslaget om ändring i utlänningslagen (2005:716) innebär att briter kan få ställning som varaktigt bosatt i Sverige, kommer de som får sådant uppehållstillstånd att ha rätt till studiestöd för studier i Sverige på en annan grund än idag.¹ Det kommer alltså att påverka antalet personer som beviljas studiestöd pga. att de har ställning som varaktigt bosatt. Det bör dock inte öka utflödet av studiestöd eftersom dessa personer tidigare sannolikt haft rätt till studiestöd på en annan grund.

CSN vill uppmärksamma att rätten till studiestöd för utlandsstudier skiljer sig åt beroende på om en person har ställning som varaktigt bosatt eller har PUR. Till skillnad från personer med PUR har personer med ställning som varaktigt bosatt endast rätt till studiehjälp för studier i Norden samt studiemedel för studier i Sverige och för utlandsstudier som kan tillgodoräknas i en utbildning som bedrivs i Sverige (se skrivning om PUT under avsnitt 4.2 ovan).

Beslut om detta remissvar har fattats av tillförordnad chefsjurist Boel Magnusson efter föredragning av utredaren Alexandra Swenning Berglin. I arbetet med remissvaret har även verksjurist Annika Åhlin, verksjurist Cecilia Ljung och studiestödsutredaren Lina Olofsson deltagit.

Boel Magnusson

Alexandra Swenning Berglin

¹ 1 kap. 6 § studiestödslagen (1999:1395)